

บังคับกล้วยออกเครื่องกลางลำต้น งานวิจัย'แม่โจ้'สู่แปลงเกษตรกร

หลังจากที่ทีมงานนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ นำทีมโดย "นิคม วงศ์นันตา" นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ใช้เวลากว่า 3 ปี ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการบังคับให้กล้วยตกเครื่องกลางลำต้นจนประสบความสำเร็จ ล่าสุดได้ใช้จริงในแปลงกล้วยหอมส่งออกของ "รุ่ง ปิ่นคำ" ที่

ดูแลและการเก็บเกี่ยวผลผลิต นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อต้นกล้วยที่สูงใหญ่เมื่อมีผลผลิตตก ต้นจะล้มเพราะรับน้ำหนักเครือไม่ไหว ทำให้ผลกล้วยเกิดความเสียหาย

ด้วยเหตุนี้นิคมพร้อมกับทีมนักวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการบังคับให้กล้วยตกเครื่องกลางลำต้นใช้เวลา 3 ปี ศึกษาตั้งแต่ช่วงที่กล้วยจะ

ลักษณะของกล้วยออกเครื่องกลางลำต้น

บังคับกล้วยออกเครื่องกลางลำต้น งานวิจัย'แม่โจ้'สู่แปลงเกษตรกร

ด.ช่อแล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่พบว่าปริมาณและคุณภาพของกล้วยไม่แตกต่างไปจากที่ออกเครือที่ปลายยอด แต่มีข้อดีที่สามารถดูแลและหุ้มเครือ เก็บเกี่ยวผลผลิตสะดวก และใช้ทุนที่น้อยกว่า

นิคม ยอมรับว่า กล้วยถือเป็นพืชที่ควบคุมวิถีชีวิตของเกษตรกรไทยมาช้านาน จนปัจจุบันกลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญและสร้างรายได้ให้เกษตรกรเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกล้วยหอมและกล้วยไข่กลายเป็นสินค้าเกษตรส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศเป็นจำนวนมาก แต่ปัญหาอย่างหนึ่งของเกษตรกรที่ปลูกกล้วยคือมีลำต้นสูงใหญ่ไม่ต่ำกว่า 2-3.5 เมตร ยากต่อการจัดการ

"นิคม วงศ์นันตา" สาริวิรี จะลำต้นกล้วย

ออกดอก หรือออกปลี ช่วงที่กล้วยมีอายุราว 6-8 เดือน สังเกตลักษณะการเจริญเติบโตพื้นฐานคือใบธงจะม้วนแบบหลวมๆ ไม่แน่นและไม่คลี่เกินไป ลำต้นมีขนาดใหญ่ ออกใบราว 33-35 ใบ จากนั้นอีก 1 เดือน กล้วยพร้อมที่จะออกปลีโดยปกติจะออกที่ปลายยอด

"เมื่อพบว่าใบธงม้วน มีใบ 33-35 ใบ เราได้ศึกษาด้วยการผ่าลำต้นสูงจากพื้น 1.5 เมตร โดยมีขั้นตอนคือทำเครื่องหมายที่ลำต้นขนาดกว้าง 9 ซม. สูง 15 ซม. เลือกเจาะด้านนอก กอฝังตรงข้ามของต้นแม่ จากนั้นใช้มีดปลายแหลมที่คมเจาะลำต้นกล้วยในตำแหน่งที่ทำเครื่องหมายไว้

แล้วค่อยๆ กรีดลงไปทีละชั้นของกาบกล้วยจนถึงแกนกลางลำต้นกล้วย แล้วตัดแกนกลางและดึงออก นำแผ่นพลาสติกแข็ง (พีวีเออร์บอร์ด) กว้าง 8-9 ซม. สอดหรือคอดตรงส่วนบนสุดของช่องที่เจาะ พยายามทำให้ทั่วบริเวณที่มีรอยเจาะ ปลดใบไว้ 1-2 สัปดาห์ จะเห็นว่ากล้วยจะค่อยๆ แหวงเครือออกทางช่องที่เจาะเอาไว้ เมื่อกล้วยออกเครือแล้วเราสามารถดูแลกล้วยด้วย" นิคม กล่าว

สำหรับเทคนิคบังคับให้กล้วยออกเครื่องกลางลำต้นนั้น กล้วยแต่ละสายพันธุ์จะใช้เวลาที่ต่างกัน อย่าง กล้วยหอมใช้เวลาเฉลี่ย 29.05 วัน กล้วยไข่ใช้เวลาเฉลี่ย 53.21 วัน ขณะที่กล้วยน้ำว้าใช้เวลาเฉลี่ย 86.73 วัน หลังจากที่ยอดกล้วยปลีแล้วถึงวันเก็บเกี่ยว กล้วยไข่ใช้เวลาเฉลี่ย 59.38 วัน กล้วยหอมใช้เวลาเฉลี่ย 72.22 วัน และกล้วยน้ำว้าใช้เวลาเฉลี่ย 96.33 วัน ในแต่ละเครือกล้วยน้ำว้ามีจำนวนผลเฉลี่ย 139.24 ผล กล้วยไข่ 104.9 ผล และกล้วยหอมเฉลี่ยเท่ากับ 67.99 ผล และล่าสุดได้นำเทคนิคนี้ไปใช้ในส่วนกล้วยหอมของ "รุ่ง ปิ่นคำ" ที่ ต.ช่อและ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และผลที่ออกมาเป็นที่น่าพอใจ

ขณะที่รุ่ง บอกว่าปลูกกล้วยหอมเพื่อส่งออก เป็นเวลากว่า 10 ปีแล้ว ในพื้นที่ 12 ไร่ ในอัตราไร่ละ 1,200 ต้น ขายส่งในราคาหวีละ 20 บาท และเมื่อไม่นานมานี้ นิคมได้ใช้พื้นที่บางส่วนเพื่อทดลองบังคับให้กล้วยหอมออกเครื่องกลางลำต้น ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

นับเป็นอีกหนึ่งนวัตกรรมที่จะให้เกษตรกรผู้ปลูกได้รับความสะดวกและลดต้นทุนการผลิตได้อีกด้วย

● คณมนัส กาเจ ●